

Sihtasutus Eesti Terviserajad strateegia 2026–2030

Sihtasutus Eesti Terviserajad (ETR) loodi 2005. aastal Merko Ehituse, Swedbanki ja Enefiti (Eesti Energia) poolt. Tegemist on terviseradade võrgustiku katusorganisatsiooniga, mille põhitegevused on liikumis- ja spordiradade projekteerimiste ja arendamiste toetamine, arendustegevuste koordineerimine, taristu finantseerimisele kaasaaitamine, võrgustiku kommunikatsioon ja mitmekülgne koostöö liikumisharrastuse ja tervisedenduse valdkonnas. Sihtasutuse partnerid on Kultuuriministeerium ja Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

Meie missioon

Kindlustada enamusele Eesti elanikkonnast tasuta, kodulähedane ja aastaringne terviseradade võrgustik liikumisharrastuseks.

Meie visioon

Eesti elanikkond liigub regulaarselt värskes õhus, mis aitab kaasa tervena elatud aastate arvu kasvule Euroopa keskmisele tasemele.

---

1. Eesti Terviserajad 2025

- Võrgustikus on 120 hooldatud terviserada (kokku 1100+ km)
- Kunstlume tootmise võimekus on olemas 34 rajal
- Rajameistrite meeskond koosneb ~220 inimesest (valdavalt KOV või spordikeskuste palgal)
- Asutajate investeeringud: 8,5 miljonit eurot (2025. a seisuga)
- Koguinvesteeringud taristusse (sh riik, KOVid, EL fondid): üle 75 miljoni euro
- Külastajad: hinnanguliselt iga kolmas eestimaalane (Kantar Emor 2020)
- Külastuste arv: ligikaudu 7,6 miljonit (2025)

---

2. Olulisemad ühiskondlikud väljakutsed

- Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) juhised soovivad täiskasvanutel harrastada nädalas vähemalt 150–300 minutit mõõduka intensiivsusega aeroobset liikumist või 75–150 minutit tugeva intensiivsusega liikumist.
- 2025 aasta oktoobris Turu-uuringute AS poolt läbi viidud liikumisuuringu põhjal (1001 Eesti elanikku vanuses 15–69 aastat) tegeleb 2,5 tundi (nädalas) või rohkema koormusega liikumisharrastusega 46% Eesti elanikkonnast.
- Elanikest 60% tegeleb liikumisharrastusega iganädalaselt, sealjuures 44% sagedamini kui kord nädalas. Liikumisharrastusele pühendatav aeg (tundides) on kasvutrendis: nende elanike osakaal, kes pühendavad liikumisharrastusele ja spordile ühes nädalas

keskmiselt 5 või enam tundi, on võrreldes 2023. aastaga kasvanud 14 protsendilt 20 protsendile. Suurenenud on nii mõõduka kui tugeva intensiivsusega liikumis- ja treeningviisidele pühendatav aeg.

Tervena elatud aastad:

Naised Eestis: 60,6 aastat (2024, Statistikaamet)

Mehed Eestis: 56,8 aastat (2024, Statistikaamet)

Euroopa keskmine: Naised 63,3 ja mehed 62,8 (2024)

Põhjamaade (Norra, Rootsi, Soome) keskmine: 68,3 aastat (2023)

Regulaarne liikumine: 1/3 eestimaalastest

Eesmärk: jõuda vähemalt 2/3 regulaarsete liikujateni (eeskujuks Põhjamaad)

---

3. Strateegilised eesmärgid 2026–2030

Eesmärk 1: *Tõsta terviseradade kvaliteeti, kasutusmugavust ja luua lisaks täiskasvanutele kasutusvõimalusi ka noortele ja eakatele*

Tegevused:

- Suurendada radade kvaliteeti ja kasutusmugavust (valgustus, väljõusaalid, madalseiklusrajad, tähistus, rajakatte kvaliteet, tualetid, pingid, rattahooldusjaamad)
- Suunata arendusi tiheda asustusega piirkondadesse ja arvesstada eri sihtrühmade vajadustega
- Arendada keskustega efektiivset kunstlume tootmise võimekust ja kvaliteeti
- Kasutada jätkusuutlikke ning taastuvenergeetilisi lahendusi
- Kaardistada ja hallata tervikinfot radade katvuse ja vajaduste kohta koostöös KOVide ja kogukondadega
- Rajada siseradu laste- ja noorteasutustes

Mõõdikud	2025	2030
Kvaliteetsete terviseradade arv	120	130
Valgustatud terviserajad	92	100
Kvaliteedistandardile vastavad keskused	25/30	30/30
Kvaliteedistandardile vastavad rajad	65/90	100/100
Kunstlumega rajad	34	38

Eesmärk 2: *Suurendada kasutajate arvu ja rahulolu*

Tegevused:

- Suurendada teadlikkust kodulähedastest terviseradadest ja olla olemas kõikide inimeste jaoks, kes tunnevad soovi ja vajadust liikuda
- Arendada infokanaleid ja kommunikatsioonistrateegiat

- Koguda regulaarselt kasutajastatistikat ja rahuloluandmeid
- Kaasata uusi kasutajaid ja kogukondi
- Teostada iga kahe aasta järel kasutajate rahuloluuuring

Mõõdikud:	2025	2030
Terviseradade külastajad (osakaal elanikkonnast)	1/3	2/3
Külastuste arv aastas	7,6 milj	9 milj

Eesmärk 3: Toetada liikumisharrastust ja rahva tervist

Tegevused:

- Panustada liikumisharrastuse edendamisse ja seeläbi rahva tervise parendamisele
  - Korraldada üle-Eestilisi ja toetada liikumisüritusi kõikidel terviseradadel
  - Teha liikumisharrastuse kasvu osas koostööd Sotsiaal- ja Kultuuriministeeriumi, LHKK, EOK, TUL Liikumislabori, Tervisekassa, TAI, RMK jt partneritega.
-

Eesmärk 4: Tegutseda kompetentsikeskusena võrgustiku arendamisel

Tegevused:

- Koolitada ja nõustada rajameistreid ning omavalitsusi
  - Arendada rajameistrite võrgustikku ja koostöövorme
  - Kaasata asutajate ja partnerite kompetentsid
  - Täiustada KOVidele ja rajameistritele loodud juhendamaterjale
-

4. Ressursid ja koostöö

Struktuur:

- Igapäevane töö: juhatuse liige + asutajate turundus- ja kommunikatsioonispetsialistid
- Nõukogu: 3-liikmeline, koosneb asutajate esindajatest.

Rahastamine:

- Asutajate toetus aastas: ca 500 000 € aastas
- Kultuuriministeeriumi tegevustoetus: ca 100 000 € aastas
- Avaliku, era- ja kolmanda sektori koostööprojektid